

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Tiesāšanās Procedūras](#) > [Digitalizācijas Regula – Dalībvalstu Paziņojumi](#) > Portugal

Saturu nodrošina

Portugāle

Digitalizācijas regula – dalībvalstu paziņojumi

Portugāle

Šajā lapā ir informācija par paziņojumiem, ko dalībvalstis sniegušas saskaņā ar Regulu (ES) 2023/2844.

1. Valsts IT portāli saziņai ar tiesām vai citām iestādēm

- **Citius.** Šajā portālā pilsoņi vai to juridiskie pārstāvji var iepazīties ar lietām, kurās tie ir iesaistīti, un tas ir iespējams neatkarīgi no lietotāja atrašanās vietas, ja vien lietotājam ir pieejams internets. Lielākā daļa portāla satura ir brīvi pieejama.
- **Tribunais.org.pt.** Šajā portālā pilsoņi vai to juridiskie pārstāvji var iepazīties ar lietām, kurās tie ir iesaistīti, un tas ir iespējams neatkarīgi no lietotāja atrašanās vietas, ja vien lietotājam ir pieejams internets. Lai piekļūtu lietas materiāliem, ir jāautenticējas, izmantojot **Citizen Card (pilsoņa karti)** vai **Digital Mobile Key (digitālo mobilo atslēgu)**. Šis portāls piedāvā vairāk funkciju nekā **Citius**.
- **eTribunal-Mandatarios.** Šajā portālā var, piemēram, saņemt paziņojumus, iepazīties ar dokumentiem un audioierakstiem, kā arī nosūtīt liela apjoma procesuālos dokumentus. Portālam var piekļūt tikai advokāti un juristi, kuri ienākšanai portālā izmanto savu profesionālo digitālo sertifikātu.

2. Valsts tiesību akti par videokonferencēm civillietās un komerclietās

Civilprocesa kodekss (*Código de Processo Civil*, CPK) paredz iespēju lieciniekus, puses un ekspertus uz klausīt videokonferencē.

Konkrēti 502. panta 1. punktā ir paredzēta iespēja lieciniekiem, kas dzīvo ārpus tās pašvaldības, kurā atrodas tiesa, sniegt liecību videokonferencē no tiesas, kas atrodas to dzīvesvietas pašvaldībā vai pagastā (ja starp minēto iestādi un Tieslietu ministriju ir noslēgta attiecīga vienošanās), vai no citas publiskas ēkas tajā pašā teritorijā.

Minētā kārtība attiecas uz liecībām, ko jāsniedz lieciniekiem, kuri dzīvo ārpus konkrētās teritorijas vai (Azoru salu un Madeiras autonomo reģionu gadījumā) ārpus konkrētās salas (456. panta 2. punkts), kā arī uz pušu paziņojumiem, ja attiecīgās puses atrodas tādā pašā situācijā, kāda aprakstīta iepriekš (466. panta 2. punkts).

Videokonferenci nevar izmantot, ja noplatināmais liecinieks dzīvo Lisabonas vai Portu aglomerācijā un ja lietu izskata tiesa, kas atrodas vienā no minētajām teritorijām, izņemot gadījumus, kad ierasties uz tiesas sēdi laikā ir neiespējami vai ārkārtīgi sarežģīti (502. panta 6. punkts un 520. pants). Tādos gadījumos tiesnesis ar pušu piekrišanu var pieņemt lēmumu par to, ka visu lietas pienācīgai atrisināšanai vajadzīgo informāciju var iegūt, tiesai un lieciniekam sazinoties pa tālruni vai izmantojot citus tiešas saziņas līdzekļus, ja vien konkrētajā tiesas procesā šāda veida saziņa ir piemērota, ņemot vērā izmeklējamo vai noskaidrojamo faktu būtību. Minētā kārtība attiecas arī uz pušu liecībām (457. panta 2. punkts) un pušu paziņojumiem (466. panta 2. punkts).

Neatkarīgi no starptautisko vai Eiropas tiesību instrumentu noteikumiem ārvalstīs dzīvojošus lieciniekus iztaujā, izmantojot videokonferenci, ja viņu dzīvesvietā ir pieejami nepieciešamie tehnoloģiskie līdzekļi (502. panta 6. punkts).

Uzņēmumu, laboratoriju vai oficiālo dienestu ekspertu uzklausišana notiek telekonferencē no viņu darba vietas (486. panta 2. punkts).

Videokonferences drīkst rīkot tikai tiesas saskaņā ar Regulas (ES) 2023/2844 5. pantu.

Portugāles procesuālās tiesības (CPK 151. panta 1. un 2. punkts) neļauj tiesai noteikt tiesas sēdes datumu un laiku *ex officio*. Lai izvairītos no situācijām, kad noteiktajā tiesas sēdes datumā kādam no dalībniekiem jau ir paredzēts piedalīties citā tiesas sēdē, tiesnesim faktiski būtu jānosaka sēdes datums un laiks, to iepriekš saskaņojot ar pārstāvjiem. Ja pārstāvji konstatē, ka tiesneša norādītajā datumā tie nebūs pieejami citas jau iepļānotas tiesvedības dēļ, viņiem piecu dienu laikā jāinformē tiesa par šiem apstākļiem (skaidri norādot attiecīgo tiesvedību un lietu) un pēc apspriešanās ar citiem attiecīgajiem pārstāvjiem jāpiedāvā alternatīvi datumi.

Portugālē visas tiesas zāles ir aprīkotas ar videokonferenču rīkošanas iekārtām, kam ir grozāmas kameras un programmatūra, kas nodrošina attālinātu saziņu. Portugālē var izmantot jebkādas attālinātās saziņas līdzekļus, bet nav informācijas par to, kurus no šādiem līdzekļiem izmanto visbiežāk. Pandēmijas laikā izmantoja lietojumprogrammu *Webex*, kura joprojām tiek plaši izmantota šādam nolūkam. Šo lietojumprogrammu var integrēt videokonferenču rīkošanas sistēmās, ar kurām ir aprīkotas tiesas. Tehniskās prasības videokonferenču iekārtām, kas uzstādītas dažādās tiesās, var atrast [šeit](#).

Portugāles procesuālie tiesību akti neparedz iespēju kādai no pusēm izteikt viedokli par videokonferences vai citas attālinātās saziņas tehnoloģijas izmantošanu tiesas sēžu organizēšanai.

Vienmēr ieraksta pēdējo tiesas sēdi, ar kuru paredzēts noslēgt tiesas procesu vai pieņemt galīgo lēmumu par procesuālu jautājumu vai lūgumu piemērot pagaidu aizsardzību. Neskatoties uz to, ka tiesai var būt pieejami citi audiovizuālie līdzekļi vai līdzīgi tehniskie paņēmieni, ierakstīšanai izmanto video vai audio sistēmu, un visas lietā iesaistītās personas brīdina par to, ka sēde tiks ierakstīta. Divu dienu laikā pēc attiecīgās sēdes ierakstu dara pieejamu pusēm (155. panta 1., 2. un 3. punkts).

Attiecībā uz personām ar invaliditāti un neskatoties uz atbilstoša tulka piesaistīšanu visos gadījumos, kad tiesnesis to uzskata par lietderīgu, CPK 135. pantā ir paredzēti tālāk minētie noteikumi, kas jāievēro, ja liecību sniedz personas ar dzirdes traucējumiem, personas ar runas traucējumiem, kā arī personas ar dzirdes un runas traucējumiem.

- Personām ar dzirdes traucējumiem jautājumus iesniedz rakstiski, un tās sniedz atbildes mutiski.
- Personām ar runas traucējumiem jautājumus uzdod mutiski, un tās sniedz atbildes rakstiski.
- Personām ar dzirdes un redzes traucējumiem jautājumus iesniedz rakstiski, un arī atbildes tās sniedz rakstiski.

Ja personas ar dzirdes traucējumiem, personas ar runas traucējumiem un personas ar dzirdes un runas traucējumiem neprot lasīt vai rakstīt, tiesnesis ieceļ atbilstošu tulku.

Attiecībā uz identifikāciju un apliecināšanu – iztaujāšanas dienā liecinieka identitāti pārbauda tiesas sekretārs vai tā valsts dienesta darbinieks, kurā tiek sniegta liecība. Pēc tam sākas iztaujāšana, kuru tiesnesis, kas izskata lietu, un pušu pārstāvji vēro, izmantojot tehnoloģisko aprīkojumu, kas ar audiovizuāliem līdzekļiem nodrošina saziņu reāllaikā, un tiesnesim nav obligāti jāatrodas liecības sniegšanas vietā, lai varētu iejaukties iztaujāšanas norisē (CPK 502. panta 4. punkts).

Saskaņā ar CPK 516. pantu liecinieks sniedz precīzu liecību par izskatāmo pierādījumu. Lieciniekiem ir jāsniedz ziņas par notikumiem, ko viņi paši ir piedzīvojuši vai redzējuši, jāapraksta apstākļi, kādos šie notikumi risinājās, kā arī jānorāda, kā viņi par tiem uzzināja. Iztaujāšanu veic tās puses advokāts, kura izsauca liecinieku uz tiesu; otras puses advokāts var uzdot lieciniekam jautājumus par liecībā minētajiem faktiem, lai precizētu liecību vai saņemtu paskaidrojumus. Tiesnesis var lūgt paskaidrojumus vai uzdot jautājumus, kuri viņa ieskatā palīdzēs noskaidrot patiesību. Pirms liecinieks atbild uz viņam uzdotajiem jautājumiem, viņš drīkst iepazīties ar lietas materiāliem, pieprasīt uzrādīt konkrētus lietas materiālos iekļautus dokumentus vai iesniegt dokumentus, kuri apstiprina viņa liecību.

Saskaņā ar CPK 133. panta 1. un 2. punktu ārvalstnieki, kas nesaprot portugāļu valodu, var runāt citā valodā, un tādā gadījumā saziņai jāieceļ tulks, kas dod zvērestu veikt savu darbu godprātīgi. Tulka palīdzība aprobežojas ar

to, kas ir absolūti nepieciešams.

Saskaņā ar Portugāles procesuālajām tiesībām lietisko pierādījumu iesniegšana vai demonstrēšana videokonferences laikā ir ierobežota. CPK nosaka termiņus un apstākļus, kādos var sniegt vai demonstrēt dažādus pierādījumu veidus. Konkrētāk, noteikumos par videokonferencēm attiecībā uz katru no pierādījumu veidiem ir noteikts, ka videokonferences ir paredzētas tikai tādu personisku pierādījumu sniegšanai kā, piemēram, liecinieku liecības un ekspertu liecības.

3. Valsts tiesību akti par videokonferencēm krimināllietās

Kriminālprocesa kodeksā (*Código de Processo Penal*, KPK) ir paredzēts, ka izmeklēšanas posmā ikviena persona, kas konkrētajā tiesvedībā nav apsūdzētā statusā un dzīvo ārpus tās pašvaldības, kurā atrodas par tiesvedību atbildīgā prokuratūra, var sniegt paziņojumus videokonferences režīmā no telpām citā prokuratūrā vai policijas iestādē (275.a panta 1. punkts). Par tiesvedību informē iestādes tajā teritorijā, kurā dzīvo persona, kuru ir plānots iztaujāt, un dienā, kad tai ir paredzēts sniegt liecību, tiesas vai kriminālpolicijas darbinieks paziņo šai personai, kur notiks liecības sniegšana. Personai paziņojumus uzklauša tā struktūra, kura pieprasīja iztaujāšanu, un attiecīgā gadījumā klātesošie pārstāvji (275.a panta 2. punkts).

Tiesas procesa laikā, izņēmuma kārtā, palīgi, civilprasītāji, liecinieki, eksperti vai tehniskie konsultanti *ex officio* vai pēc pieprasījuma var sniegt liecības attālināti, ja:

1. minētās personas dzīvo ārpus tās pašvaldības, kurā atrodas tiesa;
2. nav iemesla uzskatīt, ka viņu fiziskā klātbūtne uzklaušanās ir būtiska patiesības noskaidrošanai; un
3. prasība ierasties tiesā personiski var radīt nopietnus sarežģījumus vai neērtības darbā vai privātajā dzīvē.

Liecību sniegšana notiek vienā laikā ar tiesas sēdi, izmantojot tehnoloģisko aprīkojumu, kas ar audiovizuāliem līdzekļiem nodrošina saziņu reāllaikā. Iztaujāšanas dienā liecinieka identitāti pārbauda tiesas sekretārs tajā tiesā, kur notiks liecības sniegšana, bet pēc tam sākas iztaujāšana, kuru tiesnesis, kas izskata lietu, un pušu pārstāvji vēro, izmantojot iepriekš minēto aprīkojumu, bet tiesnesim nav obligāti jāatrodas liecības sniegšanas vietā, lai varētu iejaukties iztaujāšanas norisē (KPK 318. panta 1., 5. un 6. punkts).

Neskarot starptautisko vai Eiropas tiesību instrumentu noteikumus, ārvalstīs dzīvojošus palīgus, civilprasītājus, lieciniekus, ekspertus vai tehniskos konsultantus iztaujā, izmantojot tehnoloģisko aprīkojumu, kas ar audiovizuāliem līdzekļiem nodrošina saziņu reāllaikā, ja viņu dzīvesvietā ir pieejami nepieciešamie tehnoloģiskie līdzekļi (KPK 318. panta 8. punkts).

Ja vien tas ir tehniski iespējams, attiecīgo iestāžu, laboratoriju vai oficiālo dienestu ekspertu uzklaušanās notiek telekonferencē no viņu darba vietas (KPK 317. panta 1. punkts).

Kriminālprocesuālās tiesības neparedz prasību saņemt piekrišanu videokonferences vai citas attālinātas saziņas tehnoloģijas izmantošanai, izņemot gadījumus, kad apsūdzēto vai aizdomās turēto iztaujā saskaņā ar tiesisko regulējumu par Eiropas izmeklēšanas rīkojumu krimināllietās izdošanu, pārsūtīšanu, atzīšanu un izpildi, kas apstiprināts ar 2017. gada 21. augusta Likumu Nr. 88/2017 (35. panta 3. punkta a) apakšpunkts).

Saskaņā ar 82.B panta 1., 2., 4., 5. un 6. punktu 2013. gada 26. augusta Likumā Nr. 62/2013, ar ko paredz noteikumus par tiesu iestāžu sistēmu un to darba organizāciju, ieslodzītie no cietuma, kurā tie atrodas, var sniegt liecības jebkurā izmeklēšanā vai tiesvedībā neatkarīgi no tiesas atrašanās vietas, izmantojot tehnoloģisko aprīkojumu, kas ar audiovizuāliem līdzekļiem nodrošina saziņu reāllaikā, izņemot gadījumus, kad:

1. tiem ir apsūdzētā juridiskais un procesuālais statuss attiecīgajā tiesvedībā; vai
2. uzklaušanās notiek saistībā ar tiesvedību, kas ietilpst piespriedes sods izpildes tiesas jurisdikcijā.

Iztaujāšanas dienā ieslodzītā identitāti pārbauda ieslodzījuma vietas amatpersona, kas atbild par juridiskajiem jautājumiem un spriedumu izpildi. Pēc tam sākas iztaujāšana, kurā piedalās tikai tiesnesis, kurš izskata attiecīgo lietu, vai prokurors, kā arī aizstāvības advokāti vai konsultanti. Ja ieslodzītais to vēlas, iztaujāšanas laikā tam var klātienē palīdzēt juridiskais pārstāvis.

Apsūdzētos vai aizdomās turētos var iztaujāt videokonferencē tikai saskaņā ar tiesisko regulējumu par Eiropas izmeklēšanas rīkojumu krimināllietās izdošanu, pārsūtīšanu, atzīšanu un izpildi, kas apstiprināts ar 2017. gada 21. augusta Likumu Nr. 88/2017 (35. panta 2. punkts).

Attiecībā uz personām ar invaliditāti 93. panta 1. punkts paredz noteikumus, kas jāievēro, ja liecību ir jāsniedz nedzirdīgai vai vājdzirdīgai personai vai personai ar runas traucējumiem, un tie ir šādi:

1. nedzirdīgām vai vājdzirdīgām personām piešķir atbilstošu tulku, kas saziņai izmanto zīmju valodu, lasīšanu no lūpām vai rakstītu tekstu atkarībā no tā, kura metode ir vispiemērotākā attiecīgās personas situācijai;
2. personām ar runas traucējumiem, pieņemot, ka tās prot rakstīt, jautājumus uzdod mutiski, bet atbildes tās sniedz rakstiski. Ja personas ar runas traucējumiem pieprasa tulka palīdzību vai neprot rakstīt, tām vienmēr piešķir atbilstošu tulku.

Ja apsūdzētais ir nepilngadīgs, tā procesuālās tiesības ietver arī tiesības uz pavadību tiesvedības laikā, un šādu pavadību nodrošina personas, kurām ir aizgādības tiesības, nepilngadīgā juridiskais pārstāvis vai persona, kuras *faktiskā* aprūpē atrodas nepilngadīgais, vai arī, ja ar iepriekš minētajām personām nav iespējams sazināties vai ja to prasa īpaši apstākļi, kuru pamatā ir nepilngadīgā intereses vai kuri ir nepieciešami lietas izskatīšanai, un tikai tik ilgi, kamēr pastāv minētie apstākļi, – cita persona, kuru ir izraudzījis nepilngadīgais un kuru attiecīgā uzdevuma izpildei ir apstiprinājusi kompetentā tiesu iestāde (KPK 61. panta 1. punkta i) apakšpunkts).

Ja nepilngadīgais nav izraudzījis šādu citu personu, kas to pavadītu, vai ja kompetentā tiesu iestāde ir noraidījusi nepilngadīgā izraudzīto personu, kompetentā tiesu iestāde tam pašam nolūkam ieceļ speciālistu, kas nodrošina nepilngadīgajam pavadību (61. panta 4. punkts).

Portugāles tiesību akti paredz ierakstīt uzklaušanās vai iztaujāšanas dažāda veida procedūrās un dažādās procesuālajās stadijās. Ierakstīšana notiek, piemēram, šādās situācijās:

- apsūdzētā pirmo iztaujāšanu tiesā parasti ieraksta audio vai audiovizuālā formātā, un cita veida līdzekļus var izmantot tikai tad, ja ierakstīšana, izmantojot audio vai audiovizuālos līdzekļus, nav iespējama, un šis apstāklis ir jānorāda protokolā (KPK 141. panta 7. punkts);
- noteiktos apstākļos vai saistībā ar noteikta veida noziedzīgiem nodarījumiem liecības, ko sniedz liecinieki vai cietušie, ieraksta turpmākai izmantošanai (KPK 271. panta 6. punkts un 364. pants). Liecības ieraksta, lai cietušajam, vēlreiz izklāstot faktus, nebūtu atkal jāpārdzīvo pārciestais un tādējādi tas tiktu pasargāts no atkārtotas viktimizācijas iespējamajām sekām, kā arī lai saglabātu pierādījumus, nodrošinoties pret to iespējamu pazušānu vai sagrozīšanu nākotnē.

Visos gadījumos, kad kādu procesuālo dokumentu fiksē audio vai video ierakstā saskaņā ar KPK, ikvienai pusei pēc tās pieprasījuma izsniedz ieraksta kopiju 48 stundu laikā (KPK 101. panta 4. punkts).

Portugālē visas tiesas zāles ir aprīkotas ar videokonferenču rīkošanas iekārtām, kam ir grozāmas kameras un programmatūra, kas nodrošina attālinātu saziņu. Portugālē var izmantot jebkādas attālinātās saziņas līdzekļus, bet nav informācijas par to, kurus no šādiem līdzekļiem izmanto visbiežāk. Pandēmijas laikā izmantoja lietojumprogrammu *Webex*, kura joprojām tiek plaši izmantota šādam nolūkam. Šo lietojumprogrammu var integrēt videokonferenču rīkošanas sistēmās, ar kurām ir aprīkotas tiesas. Tehniskās prasības videokonferenču rīkošanas iekārtām, kas uzstādītas dažādās tiesās, var atrast [šeit](#).

Attiecībā uz attālinātas liecību sniegšanas organizēšanas praktiskajiem aspektiem būtu jāsaazinās ar tiesu, kura izskata to lietu, ar kuru būs saistīta liecību sniegšana. Nav nekādu īpašu noteikumu attiecībā uz veidu, kādā būtu jānotiek tādai saziņai.

Attiecībā uz autentifikāciju, ja ir plānots nopratināt ieslodzītos, sk. iepriekš minēto 82.B panta 1., 2., 4., 5. un 6. punktu Likumā Nr. 62/2013. Ja ir plānots nopratināt aizdomās turētos vai apsūdzētos, sk. iepriekš minēto, proti, viņus nav atļauts iztaujāt videokonferencē, izņemot gadījumu, kas minēts 35. panta 2. punktā 2017. gada 21. augusta Likumā Nr. 88/2017.

Attiecībā uz būtisku dalību videokonferencēs, ja ir plānots nopratināt ieslodzītos, sk. iepriekš minēto 82.B panta 1., 2., 4., 5. un 6. punktu Likumā Nr. 62/2013, un nav nekādu īpašu noteikumu par to, kā nodrošināt šādu dalību. Ja ir plānots nopratināt aizdomās turētos vai apsūdzētos, sk. iepriekš minēto, proti, viņus nav atļauts iztaujāt videokonferencē, izņemot gadījumu, kas minēts 35. panta 2. punktā 2017. gada 21. augusta Likumā Nr. 88/2017. Tādā gadījumā piemēro 36. pantā paredzētos noteikumus, kuri turklāt saskan ar noteikumiem Direktīvas 2014/41/ES 24. panta 5. punktā.

Saskaņā ar KPK apsūdzētā statusa piešķiršana personai paredz, ka, tiklīdz tas ir iespējams faktiskās tiesvedības

laikā, vai arī bez liekas kavēšanās, ir jāiesniedz dokuments, kurā norādīta attiecīgā lieta un aizstāvības advokāts, ja tāds ir iecelts, kā arī šāda advokāta procesuālās tiesības un pienākumi (58. panta 5. punkts). Starp 61. pantā uzskaitītajām tiesībām un pienākumiem ir tiesības saņemt rakstisku un mutisku tulkojumu. Ja apsūdzētais nezina portugāļu valodu vai nespēj tajā brīvi sazināties un iepriekš minētais dokuments nav pieejams viņam saprotamā valodā, attiecīgo informāciju apsūdzētajam paziņo mutiski, vajadzības gadījumā piesaistot tulku, neskatoties uz to, ka vēlāk, bet bez liekas kavēšanās, minētais dokuments tiks izsniegts apsūdzētajam rakstveidā un viņam saprotamā valodā (58. panta 6. punkts).

Jānorāda, ka gadījumos, kad tiesvedībā ir iesaistīta persona, kas nezina portugāļu valodu vai nespēj tajā brīvi sazināties, ir noteikti jāieceļ atbilstošs, tulks pat tad, ja šādas personas lietoto valodu labi prot procesa virzītājs vai kāds no tiesvedības dalībniekiem. Minētajai personai nav jāsedz nekādas izmaksas saistībā ar tulka iecelšanu (92. panta 1. punkts).

Ja apsūdzētais nezina portugāļu valodu vai nespēj tajā brīvi sazināties, par procesuālo dokumentu atbildīgā struktūra saprātīgā termiņā iesniedz tam rakstiski pārtulkotus paziņojumus par apsūdzību, izmeklētāja lēmumu, aizstāvību, lietas izskatīšanai noteikto datumu, spriedumu, piespiedu līdzekļu piemērošanu, prasības nodrošinājumu un civilprasības iesniegšanu par zaudējumu atlīdzināšanu, kā arī citus tādus paziņojumus, kurus minētā struktūra uzskata par būtiskiem aizstāvības īstenošanai (92. panta 3. punkts).

Tulkam jāievēro tiesvedības konfidencialitāte, un nevienā no procesuālajām stadijām viņam nav atļauts izpaust, ko savā starpā apsprieda apsūdzētais un aizstāvības advokāts. Šādas informācijas atklāšana tiks uzskatīta par dienesta noslēpuma izpaušanu (92. panta 8. punkts).

Saistībā ar iztaujāšanu videokonferencē un saskaņā ar tiesisko regulējumu par Eiropas izmeklēšanas rīkojumu krimināllietās izdošanu, pārsūtīšanu, atzīšanu un izpildi Likums Nr. 88/2017 paredz, ka vajadzības gadījumā izpildvalsts iztaujājamo personu iztaujā ar tulka palīdzību (36. panta 1. punkta d) apakšpunkts). Tiesības uz mutisko tulkojumu garantē arī tiesību akti par Eiropas apcietināšanas orderi (17. panta 3. punkts 2003. gada 23. augusta Likumā Nr. 65/2003).

Tulka palīdzība ir garantēta arī cietušajam saskaņā ar Normatīvo aktu par noziegumā cietušajiem, kas apstiprināts ar 2015. gada 4. septembra Likumu Nr. 130/2015 (12. pants) un nosaka arī tiesības saņemt sūdzības rakstiskā apstiprinājuma tulkojumu, ja cietušais nesaprot portugāļu valodu (11. panta 3. punkts), kā arī situācijas, kad var izmantot videokonferenci vai telekonferenci (23. pants).

4. Tiesas nodevas civillietās un komercietās

Pirmkārt, saskaņā ar 5. pantu Noteikumos par tiesāšanās izdevumiem (NTI), kas apstiprināti ar 2008. gada 26. februāra Likumdošanas dekrētu Nr. 34/2008, tiesas nodevas ir jāizsaka norēķinu vienībās (NV), un 1 NV pašlaik atbilst 102 EUR. Tiesas nodevas apmēru nosaka atbilstoši prasības summai lietā vai lietas sarežģītības pakāpei.

Procedūras, kas paredzētas Regulā (EK) Nr. 1896/2006

Saskaņā ar NTI 7. panta 4. punktu un II.A tabulu par maksājuma rīkojuma pieteikumiem par zemāk norādītajām summām ir jāmaksā šādas tiesas nodevas:

- līdz 5000 EUR – 102 EUR (1 NV);
- no 5000 EUR līdz 15 000 EUR – 204 EUR (2 NV);
- vairāk par 15 000,01 EUR – 306 EUR (3 NV).

Tiesas nodevu var palielināt šādos gadījumos:

1. ja lieta izrādās īpaši sarežģīta, tiesa beigās var noteikt augstāku nodevu NTI II tabulā noteiktajās robežās (NTI 7. panta 7. punkts). Saskaņā ar CPK 530. panta 7. punkta noteikumiem tiesas nodevas noteikšanas nolūkā par īpaši sarežģītām uzskata tādas lietas un pieteikumus par pagaidu aizsardzības piemērošanu, kuri:
  1. ietver īpaši garus procesuālos dokumentus vai prasības izklāstus;
  2. attiecas uz ļoti specifiskiem juridiskiem vai tehniskiem jautājumiem vai prasa juridisko jautājumu kompleksu analīzi, aplūkojot tos ļoti dažādos kontekstos; vai

3. ietver daudzu liecinieku nopratināšanu, sarežģītu pierādījumu analīzi vai dažādus laikietilpīgus pasākumus pierādījumu sniegšanai;
2. ja persona, kurai ir jāmaksā tiesas nodeva, ir komercuzņēmums (NTI 13. panta 3. punkts), kas iepriekšējā gadā tiesā, reģistrā vai kontaktpunktā ir iesniedzis vismaz 200 pieteikumus par pagaidu aizsardzības pasākumiem, prasības iesniegšanu, tiesvedības sākšanu vai izpildi, tiesas nodevu par šāda uzņēmuma iesniegtajiem pieteikumiem Eiropas maksājuma rīkojumiem nosaka atbilstoši summai pieteikumā un II.B tabulai:
  - līdz 5000 EUR – 153 EUR (1,5 NV);
  - no 5000 EUR līdz 15 000 EUR – 306 EUR (3 NV);
  - vairāk par 15 000,01 EUR – 459 EUR (4,5 NV).

Ja atbildētājs iesniedz paziņojumu par iebildumu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1896/2006 17. panta 1. punktu un tiesvedība turpinās, prasītāja samaksāto tiesas nodevu par Eiropas maksājuma rīkojuma izdošanas procedūru atrēķina no tiesas nodevas, kas tam jāmaksā par tiesvedības turpināšanu (NTI 7. panta 6. punkts).

Procedūras, kas paredzētas Regulā (EK) Nr. 861/2007

Saskaņā ar NTI 6. panta 1. un 5. punktu un I.A un I.C tabulu piemēro tiesas nodevu šādā apmērā:

- lietās ar prasības summu līdz 2000 EUR – 102 EUR (1 NV);
- lietās ar prasības summu, kas pārsniedz 2000 EUR, bet nepārsniedz 5000 EUR – 204 EUR (2 NV).

Ja lieta izrādās īpaši sarežģīta, piemēro nodevu šādā apmērā:

- lietās ar prasības summu līdz 2000 EUR – 153 EUR (1,5 NV);
- lietās ar prasības summu, kas pārsniedz 2000 EUR, bet nepārsniedz 5000 EUR – 306 EUR (3 NV).

Ja pretprasības summa ir lielāka par 5000 EUR, tad saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 861/2007 5. panta 7. punktu attiecīgo lietu un pretprasību izskata saskaņā ar valsts procesuālajām tiesībām.

Tādējādi saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu par pretprasības iesniegšanu jāmaksā tiesas nodeva tikai tad, ja pretprasība atšķiras no sākotnējās prasības. Saskaņā ar CPK pretprasību neuzskata par atšķirīgu, ja tās iesniedzējas puses nodoms ir panākt sev par labu tādas pašas tiesiskās sekas, kādas sev ir pieprasījis prasītājs, vai ja pretprasības iesniedzēja puse plāno saņemt tikai kompensācijas kredītu (530. panta 3. punkts). Ja pretprasības un prasības summas atšķiras, tiesas nodevu aprēķina, saskaitot abu prasību summas (CPK 299. panta 2. punkts), un atbilstoši iegūtajai kopsummai nosaka tiesas nodevu šādā apmērā (I.A tabula):

- no 2000,01 EUR līdz 8000 EUR – 102 EUR;
- no 8000,01 EUR līdz 16 000 EUR – 153 EUR;
- no 16 000,01 EUR līdz 24 000 EUR – 204 EUR;
- no 24 000,01 EUR līdz 30 000 EUR – 255 EUR;
- no 30 000,01 EUR līdz 40 000 EUR – 306 EUR;
- no 40 000,01 EUR līdz 60 000 EUR – 357 EUR;
- no 60 000,01 EUR līdz 80 000 EUR – 408 EUR;
- no 80 000,01 EUR līdz 100 000 EUR – 459 EUR;
- no 100 000,01 EUR līdz 150 000 EUR – 510 EUR;
- no 150 000,01 EUR līdz 200 000 EUR – 612 EUR;
- no 200 000,01 EUR līdz 250 000 EUR – 714 EUR;
- no 250 000,01 EUR līdz 275 000 EUR – 816 EUR.

Procedūras, kas paredzētas Regulā (EK) Nr. 655/2014

Saskaņā ar NTI 7. panta 1., 4. un 7. punktu un II tabulu lietās par pagaidu aizsardzības piemērošanu *turpmāk norādītajos apmēros* tiesas nodevas ir jāmaksā šādā apmērā:

- līdz 300 000 EUR – 306 EUR (3 NV);
- 300 000,01 EUR vai vairāk – 816 EUR (8 NV).

Ja procedūra par pagaidu aizsardzības piemērošanu ir īpaši sarežģīta (klasifikācija ir izskaidrota iepriekš saistībā ar Regulu (EK) Nr. 1896/2006) tiesas nodevu nosaka apmērā no 9 NV (918 EUR) līdz 20 NV (2040 EUR).

Minēto nodevu apmēru var palielināt, ja to procedūru skaits, ko prasītājs ir lūdzis ierosināt gada laikā, pārsniedz noteiktu robežvērtību (sk. iepriekš sniegto informāciju 2. punktā par Regulu (EK) Nr. 1896/2006). Tad katrā no iepriekš minētajiem gadījumiem tiesas nodeva būs attiecīgi 3,5 NV (357 EUR), 9 NV (918 EUR) un apmērā no 10 NV (1020 EUR) līdz 22 NV (2224 EUR).

Procedūras, kas paredzētas Regulā (EK) Nr. 805/2004

Tā kā prasība izdot apstiprinājumu, kas sagatavots, ņemot par pamatu regulā iekļauto veidlapu, ir noteikta tiesību aktā, apstiprinājums būtu jāizdod bez maksas. Savukārt izmaksas par nolēmuma apliecinājumu aprēķinās, izmantojot NV. Attiecīgi nodevu par minētā apstiprinājuma izdošanu papīra formātā nosaka šādi:

1. ja kopējais lappušu skaits nepārsniedz 50, nodeva par visu komplektu ir 1/5 no 1 NV (20,40 EUR);
2. ja lappušu ir vairāk nekā 50, summu, kas minēta a) apakšpunktā, palielina par 1/10 no 1 NV (10,20 EUR) par katrām nākamajām 25 lappusēm vai mazāku daļu minētā pārsnieguma.

Atzīšanas, izpildāmības pasludināšanas vai atzīšanas atteikuma procedūras, kas paredzētas Regulās (ES) Nr. 650/2012, (ES) Nr. 1215/2012, (ES) Nr. 606/2013, (EK) Nr. 4/2009, (ES) 2016/1103, (ES) 2016/1104 un (ES) 2019/1111

NTI neparedz nekādu nodevu iekasēšanu par minētajām procedūrām. Ja ir pieņemts nolēmums par atzīšanu, tas nenozīmē, ka noteikti būs jāsedz ar attiecīgo procedūru saistītās izmaksas.

Ja kādu no minētajās procedūrās pieņemtajiem spriedumiem pārsūdz, ir jāmaksā tiesas nodeva, kuru nosaka atbilstoši prasības summai lietā un I.B tabulai (NTI 6. pants un 7. panta 2. punkts), kā norādīts tālāk:

- līdz 2000 EUR – 51 EUR;
- no 2000,01 EUR līdz 8000 EUR – 102 EUR;
- no 8000,01 EUR līdz 16 000 EUR – 153 EUR;
- no 16 000,01 EUR līdz 24 000 EUR – 204 EUR;
- no 24 000,01 EUR līdz 30 000 EUR – 255 EUR;
- no 30 000,01 EUR līdz 40 000 EUR – 306 EUR;
- no 40 000,01 EUR līdz 60 000 EUR – 357 EUR;
- no 60 000,01 EUR līdz 80 000 EUR – 408 EUR;
- no 80 000,01 EUR līdz 100 000 EUR – 459 EUR;
- no 100 000,01 EUR līdz 150 000 EUR – 510 EUR;
- no 150 000,01 EUR līdz 200 000 EUR – 612 EUR;
- no 200 000,01 EUR līdz 250 000 EUR – 714 EUR;
- no 250 000,01 EUR līdz 275 000 EUR – 816 EUR.

Attiecībā uz summām, kas pārsniedz 275 000 EUR, tiesas nodevas summu palielina par 1,5 NV (153 EUR) par katriem nākamajiem 25 000,00 EUR vai mazāku daļu minētā pārsnieguma.

Procedūras, kas ir saistītas ar Regulā (EK) Nr. 4/2009 paredzēto izrakstu, Regulā (ES) Nr. 650/2012 paredzētās Eiropas mantošanas apliecības un apliecinājumu, Regulā (ES) Nr. 1215/2012 paredzēto apliecību, Regulā (ES) Nr. 606/2013 paredzēto apliecību, Regulā (ES) 2016/1103 paredzēto apliecinājumu, Regulā (ES) 2016/1104 paredzēto apliecinājumu un Regulā (ES) 2019/1111 paredzēto apliecību izdošanu, labošanu un atsaukšanu

Tā kā prasība izdot apliecinājuma dokumentus, kas sagatavoti, ņemot par pamatu minētajās regulās iekļautās veidlapas, ir noteikta tiesību aktā, tiesai, kas ir saņēmusi pieteikumu tāda izdošanai, būtu jāizsniedz attiecīgais dokuments bez maksas.

Savukārt izmaksas par tiesas izdoto nolēmuma apliecinājumu aprēķina, pamatojoties uz NV. Tādējādi saskaņā ar NTI 9. panta 3. punktu nodevu par apliecinājuma dokumenta izdošanu papīra formātā nosaka šādi:

1. ja kopējais lappušu skaits nepārsniedz 50, nodeva par visu komplektu ir 1/5 no 1 NV (20,40 EUR);
2. ja lappušu ir vairāk nekā 50, summu, kas minēta a) apakšpunktā, palielina par 1/10 no 1 NV (10,20 EUR) par katrām nākamajām 25 lappusēm vai mazāku daļu minētā pārsnieguma.

Ārvalstu kreditora prasījuma iesniegšana maksātnespējas procedūrā atbilstīgi Regulas (ES) 2015/848 53. pantam

Izmaksu segšana nav priekšnosacījums prasījuma iesniegšanai.

Saziņa starp fiziskām vai juridiskām personām vai to pārstāvjiem ar centrālajām iestādēm atbilstīgi Regulai (EK) Nr. 4/2009 un Regulai (ES) 2019/1111 vai ar kompetentajām iestādēm atbilstīgi Direktīvas 2003/8/EK IV nodaļai

—

5. Elektroniskās maksāšanas metodes

Tiesas nodevas par Eiropas maksājuma rīkojumu jāmaksā ar bankas pārskaitījumu. Iesakām veikt maksājumu tikai pēc informācijas saņemšanas no tiesas. Tāpēc būtu ļoti vēlams, lai prasītājs vai tā pārstāvis norādītu savu e-pasta adresi. Tiesas kanceleja nosūtīs atsauces numuru (tas sastāv no 12 cipariem un sākas ar 70), kurš jums bankas pārskaitījuma veidlapā jānorāda piezīmēm paredzētajā laukā kopā ar attiecīgās tiesvedības lietas numuru, lai būtu skaidrs, uz kuru lietu attiecas maksājums. Jums būs jāiesniedz tiesai pierādījums par pārskaitījuma veikšanu.

Ja prasītājs tomēr izvēlas veikt maksājumu pirms tiesvedības sākuma, t. i., nesagaidot no tiesas paziņojumu par maksājumu, jāizmanto šādi maksājuma rekvizīti (un jums būs jāiesniedz tiesai pierādījums par pārskaitījuma veikšanu).

Konta īpašnieks: Tiesu sistēmas finanšu pārvaldības un infrastruktūras institūts (*Instituto de Gestão Financeira e Equipamentos da Justiça, I.P.*)

Nodokļu maksātāja identifikācijas numurs (*NIF*): 510 361 242

Konta Nr.: 1120014160

Bankas identifikācijas numurs (*NIB*): 078101120112001416052

IBAN: PT50078101120112001416052

Bankas nosaukums: *Agência de Gestão da Tesouraria e da Dívida Pública – IGCP, E.P.E.*

BIC SWIFT (uzņēmuma identifikācijas kods): IGCPTPL

6. Paziņojums par decentralizētās IT sistēmas agrīnu izmantošanu

Vēl nav iespējams paredzēt, vai decentralizēto IT sistēmu varēs sākt izmantot agrāk, nekā prasīts regulā.

7. Paziņojums par videokonferenču agrīnu izmantošanu civillietās un komerclietās

Jā, 5. pantu var piemērot agrāk, nekā prasīts regulā.

8. Paziņojums par videokonferenču agrīnu izmantošanu krimināllietās

Jā, 6. pantu var piemērot agrāk, nekā prasīts regulā.

Lapa atjaunināta: 16/04/2026

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.